
Plenarna sesija 1: Bezbednost i viktimizacija: Izazovi društvenog reagovanja i zaštite žrtava

Pravna zaštita žrtava terorizma u Srbiji – dometi i moguća unapređenja

Prof. dr Nataša Mrvić-Petrović

Institut za uporedno pravo i Pravni fakultet Univerziteta Union, Beograd, Srbija

U radu se objašnjavaju specifičnosti pravne zaštite žrtava terorizma u Srbiji. Zaštita se obezbeđuje u okviru krivično pravnog sistema, kroz parnični postupak i korišćenje prava iz zdravstveno-socijalne zaštite. Postoje posebna pravila o odgovornosti države za štetu koju trpe žrtve terorizma i političkog nasilja uopšte. Obim garantovanih prava je visok u poređenju sa germanskim, romanskim i nordijskim državama, kao i državama u regionu. Na primer, garantuje se pravo na naknadu cele pretrpljene štete (materijalne i nematerijalne) kroz sudski postupak uz zdravstveno-invalidsku i socijalnu zaštitu. Međutim, žrtve terorizma teško mogu ostvariti pravo na pristup pravdi i naknadu štete od učinioca. Takođe, žrtve retko ostvaruju pravo na naknadu štete od države, jer ne mogu dokazati da su žrtve politički motivisanog nasilja, pogotovu kada učinilac nije identifikovan niti je vođen krivični postupak. Zaštita prava žrtava u praksi nije delotvorna i zbog toga što žrtve terorizma nisu izdvojene po svom pravnom statusu u odnosu na druge žrtve kriminaliteta ili korisnike socijalne zaštite, a pored toga ne postoji posebna služba za brzo zbrinjavanje, podršku i pravnu pomoć žrtvama terorizma niti drugi organizaciono-materijalni preduslovi za efikasnu primenu postojećeg pravnog okvira. U cilju poboljšanja položaja žrtava autorka predlaže da se osnuje poseban državni fond za naknadu štete žrtvama nasilja i posebni centri i mobilni timovi radi efikasnog zbrinjavanja i brzog obeštećenja, podrške i psiho-socijalne pomoći žrtvama terorizma. Autorka je uverenja da bi na taj način bili smanjeni i mogući problemi u vezi prekogranične viktimizacije, što je važan zadatak koji moraju ispuniti članice Evropske unije.

Lokalna bezbednost i sigurnost – Značaj viktimoloških perspektiva za policiju u zajednici

Prof. dr Gorazd Meško

Fakultet za krivično pravosuđe i bezbednost, Univerzitet u Mariboru, Slovenija

U radu su prikazani nalazi istraživačkog projekta o bezbednosti i sigurnosti u lokalnim zajednicama u Sloveniji (2015-2018), koji su sprovedli istraživači Fakulteta za kriminalistiku i bezbednost Univerziteta u Mariboru. Ovaj projekat, pored perspektiva lokalne bezbednosti i sigurnosti, preispituje nalaze